

Vefa nedir?

Necati Akten: “Vefa nedir? Kimlere vefalı olmamız gerekiyor? Vefasız olmanın bedeli ve günahı var mıdır?”

Vefa, sözlükte sözünde durmak, sözünü yerine getirmek, sözünü tutmak, borcu ödemek, dostluk ve sevginin gerektirdiği davranışlarda devamlı olmak mânâlarına gelir. Müslüman'ın ahlâk güzelliğidir, erdemidir, faziletidir, doğruluğudur, dürüstlüğüdür.

Kur'ân'da birçok âyet insan sıfatıyla bizleri, muhatabımız düşmanımız da olsa vefalı olmaya çağırıyor. Müslüman zararına da olsa verdiği sözü tutan, yaptığı sözleşmelere uyan, imza koyarak taraf olduğu antlaşmalara sadık kalandır.

Kur'ân buyuruyor ki:

“Yüzlerinizi doğudan ve batıdan yana çevirmeniz birr ve takva (Allah katında makbul olan iyilik) değildir. Asıl birr ve takva; Allah’a, ahiret gününe, meleklerle, Kitaba ve peygamberlere iman eden; ona olan sevgisine rağmen, malı yakınlarla, yetimlere, yoksullara, yolda kalmışa, isteyip-dilenene ve kölelere (özgürlükleri için) veren; namazı dosdoğru kılan, zekâtı veren ve ahidleştiklerinde ahidlerine vefa gösterenler ile zorda, hastalıkta ve savaşın kızıştığı zamanlarda direnip sabredenlerin bu tutum ve davranışdır. İşte bunlar, doğru olanlardır ve müttakî olanlar da bunlardır.¹

“Ey iman edenler! Yaptığınız sözleşmeleri titizlikle yerine getirin.”²

“Ahidleştığınız zaman, Allah'ın ahdini yerine getirin, pekiştirdikten sonra yeminleri bozmayın; çünkü Allah'ı üzerinize kefil kılmışsınızdır. Şüphesiz, Allah, yapmakta olduklarınızı bilir.³

“Verdiğiniz sözleşmeyi tutunuz. Çünkü verdiğiniz sözlerden sorguya çekileceksiniz.”⁴

“Kim Allah’a karşı verdiği ahdine vefa gösterirse, artık O da, ona büyük bir ecir verecektir.”⁵

Peygamber Efendimiz (asm) Müslümanlar arası vefanın nasıl yaşanacağı konusunda buyuruyor ki: “Müslüman Müslüman'ın kardeşidir. Ona hıyanet etmez. Ona yalan

söylemez. Ona yardımını terk etmez. Her Müslüman'ın ırzı, malı ve kanı diğer Müslüman'a haramdır.”⁶

Öyleyse başta Hâlık'ımız, Razık'ımız, Fâtır'ımız olan Cenâb-ı Allah'a vefalı olmamız vazifemizdir, farzdır. Onun Resûlüne (asm) getirdikleri konusunda vefalı olmamız da vazifemizdir ve bu değişik hükümler içerse de farzdan sünnete kadar derecelerle üzerimizdeki yükümlülüklerdir.

Yakınlarımıza, akrabalarımıza, anne ve babamıza, kardeşlerimize, ailemize, eşimize, arkadaşlarımıza da vefalı olmamız gerekir. Ahlâk-ı hamîdemiz bize bunu da emreder. Her bir muhataba karşı vefa konusu değişir şüphesiz. Meselâ tehlike anında, elimizde bir imkân varsa, Müslüman kardeşimizi tehlikeyle baş başa bırakıp gidilmez. Ona yardım etmemiz gerekir. Vefa budur. Akrabalarımızı arayıp sormak, gerekirse yardımcı olmak, dertleriyle ilgilenmek onlara olan vefamızın gereğidir. Kur'ân buna sıla-i rahim diyor ve önemli bir görev olarak üzerimize yüklüyor.

Arkadaşlar arası verdiğimiz sözlere sadık olmamız ve vefalı davranmamız gerekir. Eğer yapılmayacak bir söz ise, söz verip sadakat göstermemek yerine, başlangıçta söz vermememiz daha doğru olur. Atalarımızın “Söz namustur” ifadesini unutmamak, verdiğimiz sözü namus saymak vefalı davranışın gereğidir.

Vefasız olmanın bedeli elbette vardır ve vefa konusuna göre değişir. Allah'ın emirlerine vefalı olmamak bize iki dünyada da kaybettirir. Sünnet-i seniyyeye vefalı olmamak bizi hüsrana uğratır. Arkadaşlarımıza doğru konularda ve dinî hizmetlerde vefalı olmamak bizi şahs-ı manevî havuzundan ve birlik ve beraberlik sevabından alı koyar, en hafif ifadeyle bizi dostsuz bırakır, arkadaşsız bırakır. İhlâsımızı ve sadakatimizi zedeleyebilir. Hizmet şevkimizi kaçırabilir.

Oysa vefalı olmakta konusuna göre büyük sevaplar, feyizler ve dereceler vardır. Her şey bir yana, rahmet vefalı olana gelir, inayet vefalı olana gelir, şefkat vefalı olana gelir. Allah'ın rızası vefalı olandan yanadır.

Dipnotlar:

- 1- Bakara Suresi: 177.
- 2- Maide Suresi: 1.
- 3- Nahl Suresi: 91.
- 4- İsra Suresi: 34.
- 5- Fetih Suresi: 10.
- 6- Riyazu's-Salihin, 234.